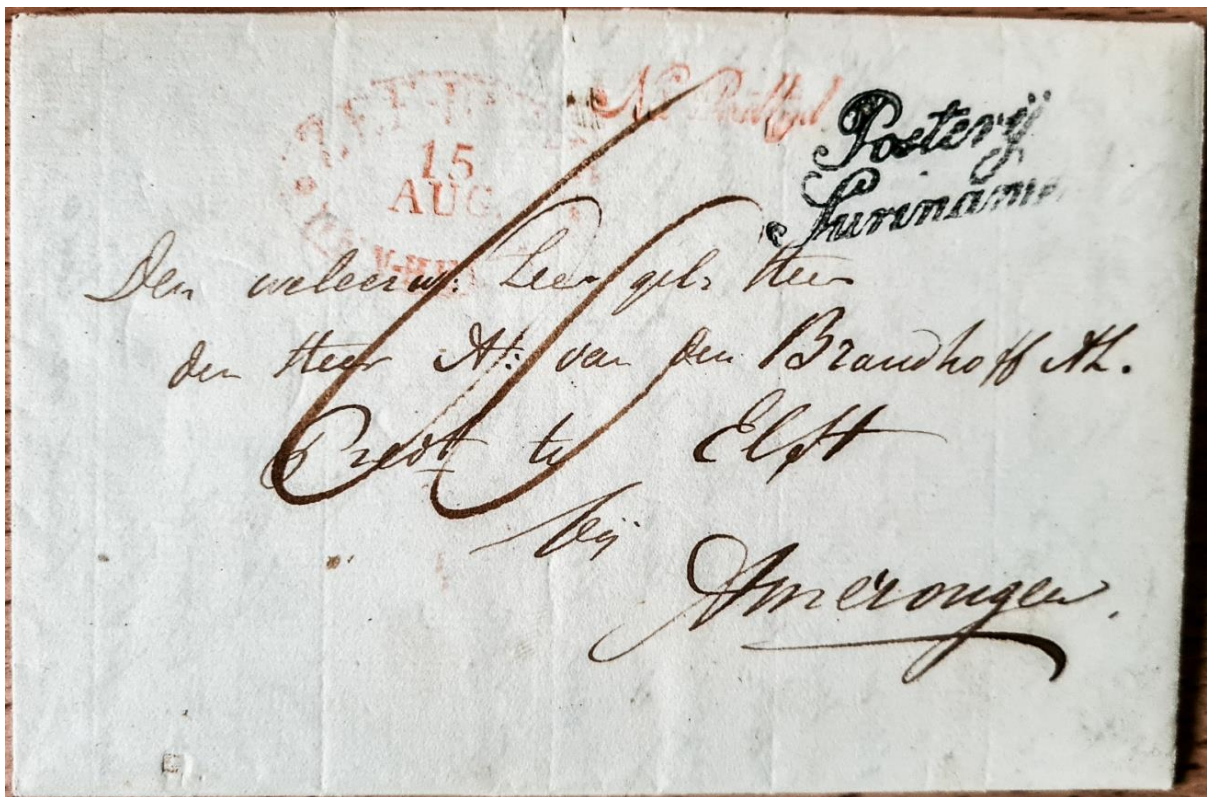


Boeren kolonisatie van 1845-1853 in Suriname

Brieven aan Ds. A. van den Brandhoff

# Brief d.d. 4 juli 1844 van Ds. J.H. Betting

---



Stichting Boeroe Kon Makandra



Stichting Sranan Boeroe



## Inhoudsopgave

Voorwoord .....	3
Originele brief.....	4
Transcriptie brief met annotaties.....	9
Personalialia .....	12
Geschiedenis .....	13
Overig .....	14
Veiling certificaat september 2020 .....	15

## Voorwoord

Op veiling 245 van 24-26 september 2020 van Corinphila Veilingen werden 3 brieven aan ds. A. van den Brandhoff uit 1844 - 1848 aangeboden. Ds. Van den Brandhof was initiator van de boeren kolonisatie in Suriname in 1845 en bestuurder van de kolonisatie van 1845 tot 1853.

Het bleek te gaan om brieven van:

- **Ds. J.H. Betting**, kwartiermaker van de Kolonisatie van Nederlandse boeren naar Suriname, gedateerd op 4 juli 1844 en ontvangen op 17 augustus 1844.  
*Complete frisse brief van Etablissement Groningen 4-7-1844 naar Amerongen met cursief stempel Posterij Suriname in zwart (pracht afdruk) en ovaal stempel Zee-Brief Den- Helder in rood, tevens cursief Na Posttijd in rood en geschreven port 60. Op de achterzijde aankomststempel Utrecht 16-8 in rood. Pracht ex. met zeer interessante inhoud. Volgens Erfmann & Stuuat zijn tot op heden ca. 15 brieven van het stempel Posterij Suriname bekend. De geaddresserde, dominee Arend van den Brandhof, leidde in 1845 zo'n 50 Nederlandse arme gezinnen naar de verlaten plantage Voorzorg aan de overkant van Etablissement Groningen aan de Saramacca. Van den Brandhof stuurde zijn studiegenoot J.H. Betting (afzender) in de aanloop van deze emigratie naar Suriname om polshoogte te nemen van de vorderingen aldaar. In deze brief laat hij zich daar ronduit negatief over uit. Meer informatie in het boek Boeroes van Karin Sitalsing (2016) (beschrijving volgens de veilingcatalogus)*
- **Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis**, vertegenwoordiger van de kolonisatie in het moederland, gedateerd 6 juli 1847.  
*Incoming Mail. Complete brief van Zwolle 6-7-1847 naar Post Groningen aan de Saramacca met rondstempel Zwolle 12-7, rondstempel Den Helder 14-7 en rondstempel Paramaribo 23-8. Tevens doorgehaald port 60 en geschreven port 90, vrijwel pracht ex. De brief is gericht aan dominee Arend van der Brandhof "Bestuurder van de kolonisatie op Post Groningen aan de Saramacca". Interessante en uitvoerige briefinhoud waarin de ontwikkelingen over de kolonie en de kolonisten worden besproken. (beschrijving volgens de veilingcatalogus)*
- **Mr. Baron B.W.A.E. Sloet tot Oldhuis**, vertegenwoordiger van de kolonisatie in het moederland, gedateerd 23 augustus 1848 en ontvangen in november 1848.  
*Incoming Mail. Briefomslag met complete inhoud van Zwolle 23-8-1848 naar Etablissement Groningen met rondstempel Zwolle 23-8, rondstempel Den Helder 26-8 en rondstempel Paramaribo 28-10. Tevens doorgehaald port 90 en geschreven port 120, vrijwel pracht ex. De brief is gericht aan dominee Arend van den Brandhof "Bestuurder der Kolonisatie aan de Saramacca". Interessante briefinhoud onder andere over Jean Baud, de latere Gouverneur-generaal van Nederlands-Indië. (beschrijving volgens de veilingcatalogus)*

De Stichting Sranan Boeroe en de Stichting Boeroe Kon Makandra hebben gezamenlijk de eerste en de derde brief kunnen verkrijgen. De brieven zullen als cultureel erfgoed van de boeroes in bruikleen worden gegeven aan het Nationaal Archief Suriname te Paramaribo.

Het is helaas niet gelukt om ook de tweede brief te verkrijgen. Wel is een kopie van de brief ontvangen.

Van den Brandhof heeft zijn archief nagelaten: dit archief bestaat uit 258 stukken en is in 1961 en 1963 door N. van den Brandhof geschonken aan het KITLV. In 2014 werden de collecties van de Vereniging KITLV in bruikleen gegeven aan de Universitaire Bibliotheken Leiden. Daar is het *Archief Van den Brandhof* gedigitaliseerd en openbaar toegankelijk gemaakt.

(<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl>)

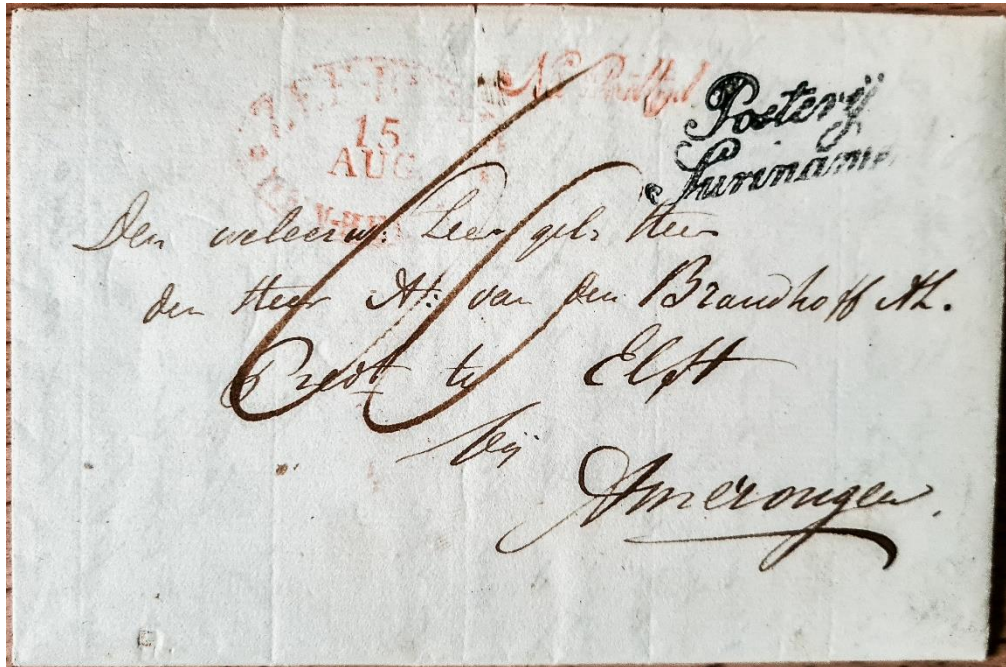
### Originele brief

Brief d.d. 4 juli 1844,

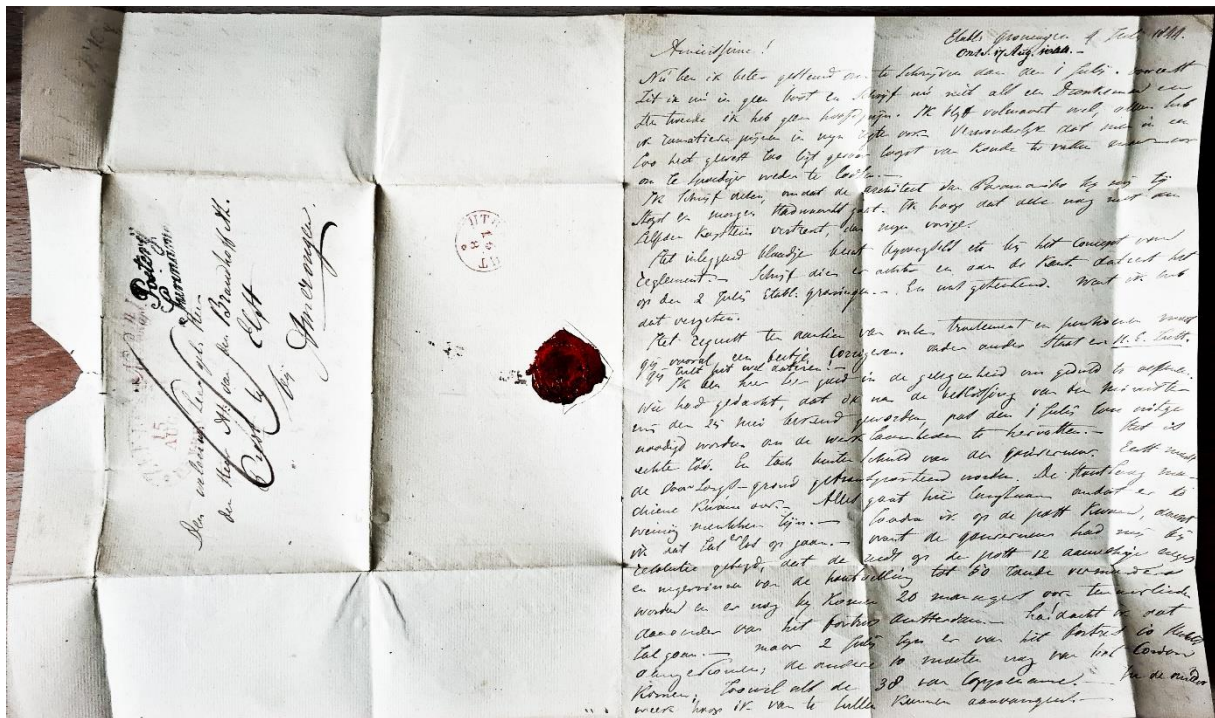
van **Ds. J. Betting**, kwartiermaker van de kolonisatie in Suriname,

aan **Ds. A. van den Brandhoff**, predikant te Elst en organisator van de kolonisatie te Groningen, Suriname.

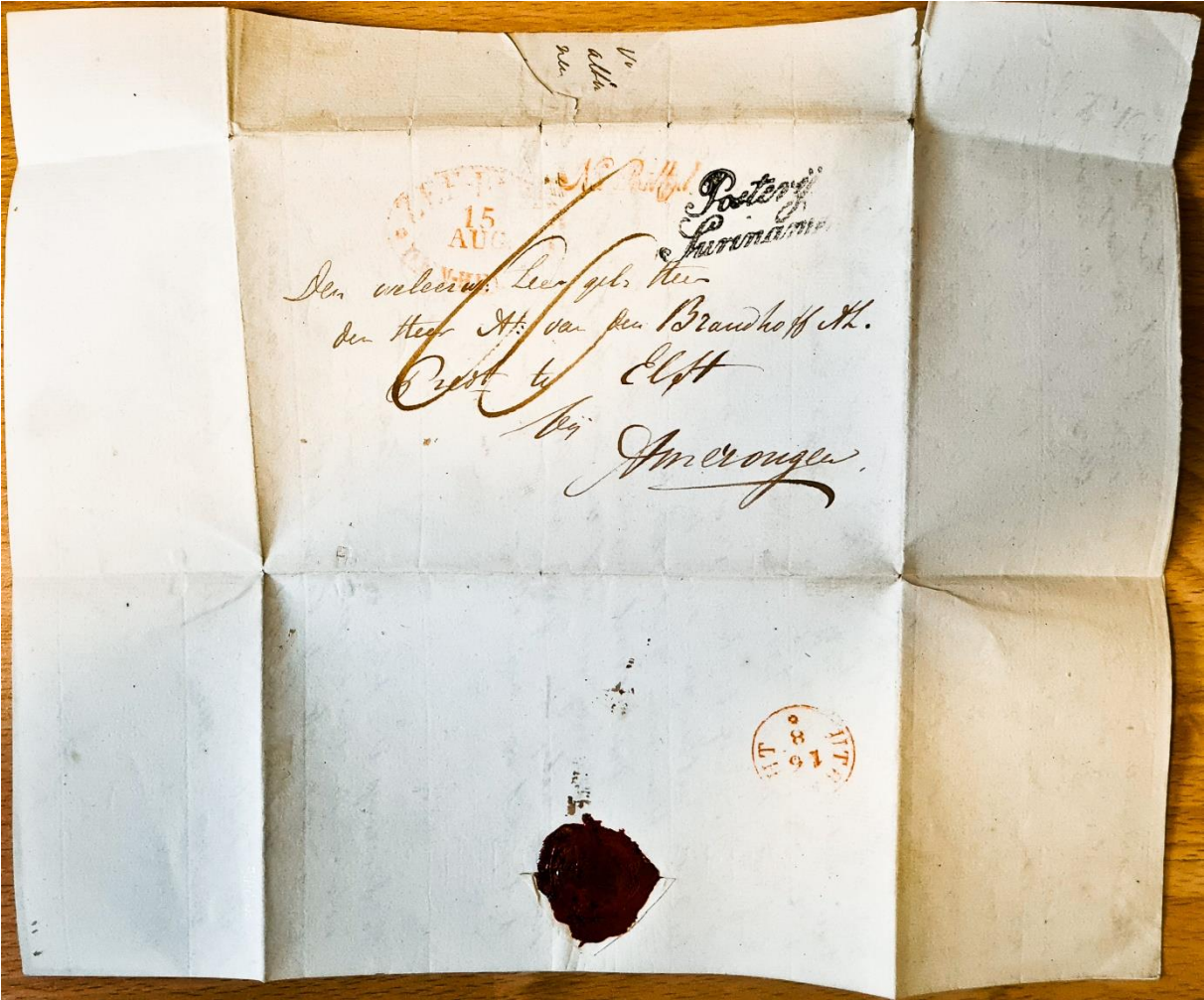
Brief ontvangen 17 augustus 1844.



Voorzijde dichtgevouwen vouwbrief



Opgevouwen vouwbrief



Buitenkant vouwbrief

Origineel - Blad 1.

Amicitiae!

Stabl. Groninge. 4 Juli 1844.  
Oms. v. Aug. 1844. -

Nu ben ik beter getuend over te schrijven dan den 1 Julij. vooracht  
Liet ik nu in geen boot en schrijf nu niet als een Doonkeman en  
de tweede ik heb geen hoofdpijn. Ik vlot volwaant wel, alleen heb  
de zenuwtische pijn in mijn rugte over. Verwonderlijk dat nu in een  
los had geweest was bij geoor loogt van Koude te vallen en nu  
om te knuedige weder te loode.

Ik schrijft ocker, omdat de architect van Paramaribo bij mijn tij  
strijd v. morgen thadwaant gact. Ik hoop dat alle weg met de  
Lilpeu Kerstein verstant, dan mijn vorige.

Het inlezzend blaadje heest Agouyfeld etc bij het Concept voor  
Eglement. - Schrijft die er adante en aan de Kant. datrest het  
op den 2 Julij Stabl. Groninge. - En wat getuend. Want ik heb  
dat vergeten.

Het Equest ten aankien van onke tralement en puchis over voo  
99 vooral een bestje. Coorjeren. onder andere Staat en H. E. Lott.  
99 Ik ben hier in goed in de gelijgeheid van g'dord te voffen.

Wie had gedacht, dat ik na de beslitting van den 1 Julij een vintje  
en den 25 mei harsend geworden, pad den 1 Julij een vintje  
noedig worden om de werk laan heden te hervatten. - Het is  
echte lott. En toch henten schuld van den g'disconen. Eelt nu  
de Doortogt-grond gekantpantied worden. De Staat loog van  
chiene Kamen over. Allet gaat hier langzaam omdat er te  
weinig manken zijn. - Waada ik op de postt Kamen, daant  
de dat tal er los op gaan. - want de g'poussenen had nu bij  
de lottatie gekijrd, dat de medt op de postt 12 aawdijge aages  
en ingevinnen van de hantvelling tot 50 tande verminderd  
worden en er was by Kamen 20 managet over ten verliede  
daerover van het portret d'uttedan. - ha! daant ik dat  
tal gaan. - maar 2 Julij tyen er van het portret is lott  
d'ingestomen; de andere 10 medeten was van het Cordon  
Kamen; Loowil ald de 30 van loogp'ame. - In de andere  
meer hoop ik van te lulle Kamen aavangent.

Origineel - Blad 2.

Ja Brandhoff! by zullen in trouw ald' wij hier te moe-  
noren. wij zullen de gebodlijcke mencken worden. Onder  
dit alles tal onse ghebeden met verhooren. want verhoeren  
gronden by. daarvoor te doen lazen.  
Met dit alles heb ik toch hoop, dat gij in December tuss-  
schen komst gae. - Ik want te minste 3 weken tijd ne-  
men, om te zien, met wat voorloof' grond versiedet. wat  
om te zeggen, om tal het klaar tijt. in het id met klaar, dan  
litten we er mede. -  
Dat gij overkomt met de letter so, doe-vo. Eys ik geen woord,  
want dat tussde tijt ontreden, om van allen kant uit tussde  
van verhoering. - Dat tussde gij in den Hoog maeter klaar  
spellen. In welke ghebeden tal de onderuening by de kausen  
mit mede vallen. moer dese, dat alle begin het magtig  
id. - Het wij hier maer een tijt, dan tijt. wij er uit. -  
Vooral ald' wij op wat request doet krijgen. - Dan by wij  
althand wat het geldelike betoef met telegtheid. en kan  
om ad door mede broeten. -  
Bijtijt id wij hier twee maanden op te jott gewest. maer  
we heb meer intjoud dan hi. -  
De request tuss' in. maer teoleng tuss' ald' het kon, ga  
mit amsid om mit de maand. ald' het vreesdelijck  
om id. -  
Ik heb den ouder ghebede tot directen ghebede. hi  
is een goede oude man. Eys heet handte bedient mit.  
in den in de Kott by hem. - het begin id goed. - van  
de oppenouderman vryd tal de Babbouan konde.  
in wil zeggen. Blauhoffwaer. dat id te goed. -  
De intending van het concept id een goede ghebede  
om het request vreesdelike; dan kan de minste tijt.  
wat er van alle verhoering tijt. - geld ve laet den or-  
beid, al hi men in de het vreesdelike. - gij heb,  
mit desen brief, hoe in er over begin te denken. - Ik heb

Origineel - Blad 3.

ni geworden. Nu doe ik mijn plicht. Uw goedheid  
en verzorging van het goed verstand; en ik hoop vol-  
wende. - Hoe het nu ook afloopt, ik ben er van of  
mij kan men niet weten. - Ik was al dood geweest, als  
ik dat postje van verantwoordelijkheid had moeten torndent.

Mijnne gewoontingen. Van in de past onder streng toezicht  
een ander directeur, proest. en de Vind weg; Nijderk met  
zijn twee kinderen. Weten wij al merkwaardig. - dat, bij  
beide weg zijn; doet mij pleiteer. want de tijd voor die  
twee was groot. - de gelegenheid graet te beide van mij:  
en bij hen, dat ik het niet kwalijk neem, dat bij mij  
wij niet plekeren hebben. -

Mijn Brandhoff vrucht! verwacht weder een brief gela-  
tend der laatste van allen maand. de klein dootste van  
de twee bluurman gaat dan met haar naar  
Holland. - Graet vooral mijn kinderen, en vooral Jan;  
over wie ik mij wel eens de twee haast heb; God  
sta hen nabij. - Graet nu voor en kinderen en  
de wijns van mij: alle - die u mij belang stellen

F.T.

J.H. Betting.

In den loop van de hi maand zal ik  
nota maken van hetgeen ik voor u  
en de Coloniën te koop heb.  
i) voor de twee wijk en haast van land.

2. voor Kitten wijn -

3. voor vrouwen alle. Lome kleding. fijne linnen onder-baefjes, mijn  
gum oest. - heb.



## Transcriptie brief met annotaties

<p><b>Transcriptie - Blad 1</b></p> <p>Etabl.: Groningen 4 Julij 1844 Ont.: 17 Aug 1844</p> <p>Amicissime !</p> <p>Nu ik beter gesteund ben om te schrijven dan den 1 Julij vooreerst zit ik nú in geen boot en schrijf ik nu niet als een Dronkeman en ten tweede ik heb geen hoofdpijn. Ik blijf volmaakt wel, alleen heb ik reumatische pijnen in mijn regte voet. Verwonderlijk dat men in een zoo heet gewest zoo ligt gevaar loopt van koude te vatten. Zwaarder om te spoediger weder te loopen.</p> <p>Ik schrijf dezer omdat de architect van Paramaribo bij laag tij stopt en morgen stadwaarts gaat. Ik hoop dat deze nog met den zelfden kapitein vertrekt, dan zijn vorige.</p> <p>Het inlegend blaadje bevat bevoegdheid etc. bij het concept van reglement. Schrijf dien er achter en aan de kant dateert het op den 2 Julij Etabl: Groningen. En was getekend. Want ik heb dat vergeten.</p> <p>Het request ten aanzien van onzes tractement en pensioenen moet gij vooral een beetje corrigeren. Onder andere staat er : <u>U.E. Zult</u> , gij zult het wel dateren !</p> <p>Ik ben hier zeer goed in de gelegenheid om geduld te oefenen. Wie had gedacht, dat ik na de beslissing van den Minister, mij den 25 Mei bekend geworden, pas den 1 Julij zou uitgenodigd worden om de werkzaamheden te hervatten. Het is echter zóó. En toch buiten schuld van den gouverneur. Eerst moest de Voorzorg-grond getransporteerd worden. De houtzaag machine kwam door. Alles gaat hier langzaam omdat er te weinig mensen zijn. Zodra ik op de post kwam, dacht ik dat zal er op los gaan. Want de gouverneur had mij bij resolutie gezegd dat de reeds op de post 12 aanwezige negers en negerinnen van de houtvelling tot 50 zoude vermeerderd worden en er nog bij komen 20 man urgent voor timmerlieden daaronder van het fortress Amsterdam. ha! dacht ik dat zal gaan. Maar 2 Julij zijn er van dit fortress 10 menschen aangekomen; de andere 10 moeten nog van Cordon komen; zoo wel als de 38 van Coppename. In de andere week hoop ik dan te zullen kunnen ontvangen.</p>	<p><i>Ds. J.H. Betting, studievriend van ds. A. van den Brandhof, is op 21 juni 1843 in Suriname aangekomen als kwartiermaker voor de kolonisatie.</i></p> <p><i>Ds. A. van den Brandhof uit Elst, zijn zwager ds. D. Copijn uit Wilnis en ds. Betting uit Beesd zijn de organisatoren/bestuurders van de boeren kolonisatie.</i></p> <p><i>Het Saramaccakanaal was een directe verbinding met de stad, maar dit was een open getidekanaal. Bij laag water was deze niet bevaarbaar voor roeiboten.</i></p> <p><i>Jean Chrétien Baud, Minister van Koloniën</i></p> <p><i>Gouverneur <u>Burchard Jean Elias</u></i></p> <p><i>Huidig Fort Nieuw-Amsterdam Cordon (van Defensie): verdedigingslinie van 94 km met 33 posten ter bescherming van plantages in oostelijk Suriname tegen aanvallen van Marrons.</i></p>
---	---

**Transcriptie - Blad 2.**

Ja Brandhof ! Zij zullen u zoowel als wij hier zeer zwak maken. Wij zullen de geduldigste menschen worden. Onder dit alles zal ook de geldangst niet verflauwen. Want derzelve gronden zijn daarvoor te duurzaam.

Met dit alles heb ik toch hoop, dat gij in December zult kunnen scheep gaan. Ik moet ten minsten 3 weken tijd nemen, om te zien, welk werk. Voorzorg's grond vereischt dat. Want om te zeggen, dan zal het klaar zijn. En dit is niet klaar, dan zitten wij er mede.

Dat gij overkomt met den eerste 50, daarvan zeg ik geen woord, want dat zoude gij ontraden. Van dezen kant uit last van bezuiniging. Dat zult gij in den Haag moeten klaar spelen. In vele opzigten zal de onderneming bij den aanvang niet meede vallen. Maar denk, dat alle begin het moeilijkst is. Als wij hier maar eerst zijn, dan zijn we er uit. Vooral als wij op ons request fiat krijgen. Dan zijn wij althans wat het geldelijke betreft niet teleurgesteld. En kunnen ons daarmee troosten.

Rijsdijk is nú hier twee maanden op de post geweest; maar ik had meer uitgevoerd dan hij.

De jongens zou ik zo maar zoolang laten; als het kan, ga nú accoord aan met der maand, als het vierehalfjaars om is.

Ik heb den reder Gerald tot directeur gekozen. hij is een goede derde man. Zijne huishoudster bedient mij: Ik ben in den kost bij hem. Het begin is goed. Van de Coppenaamsche negers zal de Bastiaan komen. Ik wil zeggen: Blankofficier, Dat is zeer goed.

De inzending van het concept is een goede gelegenheid om het request in te dienen; dan kan de minister zien wat er voor onze rekening ligt. Geld verleent de overheid, al zou men in de Hel coloniseren. Gij leest uit dezen brief, hoe ik er over begin te denken.. Ik ben

*Jan Rijsdijk(1820-1865) en zijn gezin is met Betting mee gekomen naar Suriname.*

**Transcriptie - Blad 3.**

nu geordonneerd. Nu doe ik mijn pligt. Zeer spoedig in vergelijking van het gouvernement en ik hoop voldoende. Hoe het nu ook afloope, ik ben er van af: mij kan men niets wijten. Ik was al dood geweest, als ik dat porsje van verantwoordelijkheid had moeten torsen.

Mijne gewaarwordingen toen ik de post weder terug zag met een andere directeur, Bovenk. en de Vries weg: Rijsdijk met zijn twee kinderen - waren nogal merkwaardig - dat zij beide weg zijn: doet mij plezier. Want de zorg voor die twee was groot - bij gelegenheid groet u beide van mij: zeg hen, dat ik het niet kwalijk neem, dat zij mij nog niet geschreven hebben.

Nú Brandhof vaartwel ! Verwacht weder een brief gedateerd den laatsten van dezen maand. De klein dochter van de heer Schuurman gaat dan met haar man naar Holland. Groet vooral mijne kinderen, en vooral Jan over wien ik nog wel eens zwaar hoofd heb; God staat hen nabij. Groet uw vrouw en kinderen en de Copijns van mij: allen - die in mij belang stellen.

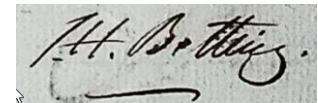
J.H. Betting

In den loop van dezen maand zal ik nota maken van hetgeen gij voor ú en de kolonisten te koop hebt.

1. Vooreerst geen zwarte rok en broek van laken
2. Geen kisten wijn.
3. Voor vrouwen alleen zomerkleding. Fijnen linnen onderbroekjes ruim gemaakt in wit.

Leendert van den Bovenkamp,  
Wouter de Vries,  
tuinmansknecht van Betting.

Jan is de oudste zoon van Betting.



## Personalia

**Ds. Jan Hendrik Betting**, studievriend van Ds. Arend van den Brandhof, en samen met hem en Ds. Dirk Copijn bestuurders van de onderneming. Hij gaat in 1843 als kwartiermaker naar Suriname; zijn gezin blijft achter in Nederland. Betting is echter eind 1844 uit zijn functie als bestuurder ontzet. Hij is daarna predikant in bijzondere dienst geworden te Curaçao. Medio 1853 was hij predikant te Paramaribo. Overleden mogelijk te Amsterdam op 6 september 1860.

**Jan Hendrik Betting**, predikant, geboren 29 maart 1800 te Amsterdam, gehuwd 3 juni 1826 te Amsterdam met **Meinoutje Schuijt**, geboren 1794 te Enkhuizen, overl. 24 april 1874 te Zutphen kinderen:

1. **Jan Simon**, geb. 16 maart 1827, Beesd (Geldermalsen)
2. **Henrietta Johanna**, geb. 14 oktober 1828, Beesd (Geldermalsen)
3. **Willem Annes Kornelis**, geb. 3 april 1831, Beesd (Geldermalsen), overl. 19 januari 1912, Apeldoorn, trouwt 28 december 1864 te Curaçao met Willemina Catherina van Coevenhoven, geb. 25 december 1841 te Curaçao. Zij krijgen 8 kinderen, waarvan er 4 zeer jong op Curaçao overlijden.
4. **Frederik Christiaan**, geb. 3 november 1833, Beesd (Geldermalsen)
5. **Lodewijk Egbert**, geb. 13 juni 1836, Beesd (Geldermalsen), overl. 24 november 1871 te Zutphen
6. **Hendrik Cornelis**, geb. 6 mei 1838, Beesd (Geldermalsen), overl. 24 augustus 1862 te Zutphen

**Ds. Arend van den Brandhoff**, organisator van de kolonisatie en vervolgens bestuurder van de kolonisatie te Groningen, Suriname van 1845 tot 1853. In 1821 werd hij predikant in Schalkwijk. In 1825 werd hij beroepen in Elst, bij Amerongen.

Medio 1839 las hij een artikel over Suriname. Waarschijnlijk ontstond toen het idee daar als predikant naartoe te gaan. Hij besprak zijn ideeën in 1840 met zijn zwager dominee D. Copijn uit Wilnis. Copijn bracht Van den Brandhof in contact met de kerkelijke autoriteiten en met ambtenaren van het ministerie van Koloniën. In Suriname waren op dat moment echter geen vacatures voor dominees. Vanaf dat moment begon het plan te groeien om een kolonisatieproject te starten. In 1843 stuurt hij ds. Betting als kwartiermaker naar Suriname. Zelf komt hij op 12 juni 1845 aan in Suriname. In maart 1854 verlaat hij Suriname en vestigt zich in Wijk bij Duurstede. Na enige tijd vestigt hij zich in Terborgh, waar hij ook overlijdt. (Uit Wikipedia)



Ds. Arend van den Brandhof  
(1796-1863)

**Arend van den Brandhof**, predikant, geb. 17 februari 1796 te Leersum, overl. 13 april 1863 te Wisch, Terborgh op 67-jarige leeftijd. Gehuwd op 3 juni 1823 te Renkum met **Anna Sophia Pannekoek**, geb. 28 juli 1799 te Renkum, overl. 10 november 1845 te Groningen, Suriname.

Kinderen:

1. **Aartje Theodora (Doortje)**, geb. op 25 maart 1824 te Schalkwijk, overl. op 17 november 1889 te Den Haag, gehuwd op 17 mei 1861 te Terborgh met Cornelis Wijnand Rijnbende, koopman, geb. 28 september 1824 te Delfshaven, overl. 31 januari 1879 te Rotterdam, koopman in koloniale waren.
2. **Evert Johannis**, geb. 4 december 1825 te Elst bij Rhenen, overl. 17 januari 1848 te Groningen, Suriname.
3. **Johanna (Hansje)**, geboren op 14 november 1827 te Elst bij Rhenen, overleden op 9 november 1892 te Amsterdam. Gehuwd op 18 december 1862 te Terborgh met dr. Arnold

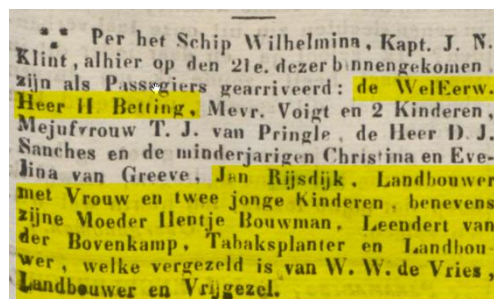
*Hendrik de Hartog, geboren 1837, overleden op 5 februari 1895 te Amsterdam, predikant, hoogleraar aan de Vrije Universiteit.*

4. **Henrietha Antonia**, geboren op 24 januari 1830 te Elst bij Rhenen, overleden op 9 februari 1859 te Paramaribo. Gehuwd op 28 juni 1856 te Wijk bij Duurstede met Pieter Franken, scheepskapitein, geboren ca 1820, overleden op 23 februari 1869 te Amsterdam.
5. **Nikolaas**, geboren op 8 mei 1834 te Elst bij Rhenen, overleden op 2 maart 1904 te Den Haag. Van 1863 tot 1882 Districtscommissaris van Nickerie, Suriname; vanaf 18 november 1882 tot 1890 gouverneur van Curaçao (bij koninklijk besluit 14 september 1882). Gehuwd (1) op 26 juni 1860 te Wijk bij Duurstede met , **Johanna L.J. Le Mahieu**, geboren op 31 augustus 1834 te Vlissingen, overleden op 2 januari 1877 te Den Haag. Gehuwd (2) op 20 april 1882 te Rotterdam met **Johanna Tuttel van der Weide**, geboren op 7 november 1842 te Dokkum.
6. **Arend**, geb. 20 februari 1837 te Elst onder Rhenen, overl. 9 augustus 1885 te Utrecht. Administrateur van de tinmijnen op Biliton, Nederlands Indië. Gehuwd met Alice F.M.M.E.J.E. Verstege.
7. **Alida Geertruida**, geb. 7 februari 1839 te Elst onder Rhenen, overl. 29 juni 1879 te Terborgh op 40-jarige leeftijd. Gehuwd op 18 december 1862 te Terborgh met Frederik O.Th. Hajenius, 27 jaar oud, steenfabrikant, geb. 7 augustus 1835 te 's Heerenberg, overl. 1920.
8. **Anna Sophia**, geb. 9 september 1840 te Elst onder Rhenen, overl. 9 april 1893 te Etten. Gehuwd op 8 maart 1866 te Etten met **Ahasueros Francken**, predikant, geb. 4 mei 1829 te Elst (Gld), overl. 28 januari 1909 te Etten op 79-jarige leeftijd.

*Jan Rijdsdijk (1820-1865) is in de voorbereiding voor de boerenkolonisatie al op 21 juli 1843 in Suriname aangekomen met zijn hoogzwangere vrouw **Geertje den Otter** (1810-1845), zoontjes **Gijsbert** (1840-1915) en **Johannes** (1842-ca. 1844) en zijn moeder **Stijntje Bouwman** (1785 - 26 oktober 1843). Zoon **Arie**, geboren in juli 1843 overlijdt 3 weken na geboorte door een val uit handen van zijn grootmoeder.*

*Jan Rijdsdijk wordt later politiebeambte te Groningen (1846-1853). Hij is de stamvader van de boeroe familie Rijdsdijk. Geertje overlijdt tijdens de epidemie van 1845 te Groningen. Jan hertrouwt in 1846 met koloniste Dirkje Zegeling. Zij krijgen nog 4 kinderen.*

## Geschiedenis



Aankomst van de kwartiermakers van de kolonisatie in Suriname  
Uit: Surinaamsche Courant van 25 juni 1843

*Op 4 mei 1843 verschepen ds. Betting, Jan Rijdsdijk en gezin, Leendert van der Bovenkamp, landbouwer, en Wouter de Vries, de tuinmans knecht van ds. Betting zich op de "Wilhelmina" en komen 42 dagen later aan in Suriname. Betting neemt zijn intrede bij Gouverneur Elias, de anderen*

worden ondergebracht op de landsgrond Boniface.

Als bij gouvernementsresolutie van 4 september 1843 Groningen wordt toegewezen kunnen de ontbossings- en inpolderingswerkzaamheden beginnen. Ze krijgen hiervoor 36 gouvernementsslaven mee. Van de Bovenkamp, Rijdsdijk en De Vries lijden aan aanvallen van malaria en zijn veel ziek. Van de Bovenkamp en De Vries keren terug naar Nederland.

In december 1843 laat Betting de moed zakken en raadt, in een rapport aan de gouverneur-generaal Elias, de kolonisatie af. Rijdsdijk is verontwaardigd en schrijft een brief om een nieuw plan voor te leggen.

Betting twijfelt aan de geschiktheid van de grond in Groningen en besluit plantage Voorzorg te kopen, die op de overzijde van de Saramacca-rivier ligt en op vruchtbare kleigrond ligt. Dr. F.W.L. Tydeman, arts in Suriname, raadt dit sterk af vanwege zijn ongezonde ligging: "Wel dominé, zorg dan voor een kerkhof voor de helft".

De kolonisatie gaat daadwerkelijk door. Van juni tot augustus 1845 zullen met een viertal schepen de kolonisten aankomen en voor het einde van 1845 zullen de helft van de kolonisten overlijden.

Tydeman zal later (Universiteit Leiden, 1860) een proefschrift schrijven over deze epidemie van 1845.

## Overig



Jean Chrétien Baud. Portret door Raden Saleh (1835)

**Geboren** Den Haag, 23 oktober 1789

**Overleden** Den Haag, 27 juni 1859

**Partij** Conservatief

**Religie** Waals Hervormd

### Functies

**1833-1836** Luitenant-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië te Batavia

**1838 - 1840** Staatsraad in buitengewone dienst<sup>[1]</sup>

**jan-aug 1840** Minister van Koloniën ad interim

**1840 - 1842** Minister van Koloniën en Marine

**1842 - 1848** Minister van Koloniën

**1850 - 1858** Lid Tweede Kamer der Staten-Generaal

Portaal  Politiek

### Lijst van gouverneurs en plaatsvervangend gouverneurs van Suriname in de periode 1838-1852

- 1838-1839: **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1839-1842: **Julius Constantijn Rijk**
- 1842-1842: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1842-1845: **Burchard Jean Elias**
- 1845-1845: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1845-1852: **Reinier Frederik baron van Raders**
- 1852-1852: Mr. **Philippus de Kanter** (*ad interim*)
- 1852-1852: **Coenraad Barends** (*ad interim*)

Veiling certificaat september 2020


245  
Veiling/Auction: ~~45154~~


Kavel/Lot 2166

Koper/Buyer .....

Opbrengst/  
Hammer price .....

8210 / 2060



  
4515400011 Inzet: 750

**Suriname, voorfilatelie**

Brief

Complete frisse brief van Etablissement Groningen 4-7-1844 naar Amerongen met cursief stempel Posterii Suriname in zwart en ovaal stempel Zee-Brief Den-Helder in rood, tevens cursief Na Posttijd in rood en aeschreven port 60. Op de achterzijde aankomststempel

Inzender 4.5154

Sorteernr. ....

Scan ja/nee  2

Code